

Мандруючи лабіринтами Європейського Союзу

Матеріали для підготовки до Інформаційних днів
Європейського Союзу в загальноосвітніх школах України
(для школярів та вчителів молодших та середніх класів)

UA

Ця брошура була розроблена Благодійним Фондом “Меридіан” за фінансової підтримки Європейського Союзу. Тексти в брошурі не обов’язково відповідають поглядам Європейського Союзу.

ЗМІСТ

Що таке Європейський Союз?	2
Як і чому створювалася європейська родина?	3
Чим займається Європейський Союз?	9
Що робить ЄС для власних громадян?	12
Які це – європейські цінності?	17
Символи ЄС	19
Якими мовами спілкуються в Європейському Союзі?	21
Чому інші європейські країни прагнуть стати членами ЄС?	22
Як можна приєднатися до Європейського Союзу?	23
Які відносини Європейського Союзу з іншими країнами?	25
Чи існують в родині ЄС проблеми, і як їх вирішують?	27
Які відносини Європейського Союзу і України?	28
Методичні рекомендації для вчителів щодо форм проведення інформаційних заходів	29

Шановні школярі!

Це наша держава – Україна. До речі, найбільша за розмірами території європейська держава!

© World Facebook

Як ви бачите, на заході Україна межує з країнами, що, об'єднавшись, разом утворюють Європейський Союз.

© EC

Member states of the European Union (2007)
Candidate countries

Напевне, у вас виникає багато запитань про це утворення?

Ми готові дати відповідь на деякі з них!

ЩО ТАКЕ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ?

Європейський Союз (скорочено ЄС) – це об'єднання європейських країн, що поєднало європейські народи в єдину родину заради спільного стабільного розвитку. Першочерговим завданням утворення, заснованого після Другої світової війни, було зближення держав і народів Європи. Усвідомлення того факту, що в єдності, за столом переговорів, а не через збройні сутички, легше вирішувати спори й долати спільні проблеми, заклало основи об'єднання, що згодом отримало назву Європейський Союз.

Європейський Союз – це родина, в якій кожна країна є особливою, індивідуальною, і, водночас, виступає частиною єдиного європейського цілого.

ЯК І ЧОМУ СТВОРЮВАЛАСЯ ЄВРОПЕЙСЬКА РОДИНА?

Відомо, що протягом ХХ сторіччя саме на Європейському континенті розпочалися дві світові війни. А війни ведуться через території і владу над ними. Друга світова війна завершилася у 1945 році, й правителі європейських країн постали перед проблемою – що робити, щоб назавжди уникнути таких кровопролитних воєн, що робити, щоб європейці жили в мирі й добробуті.

Спочатку була ідея – ідея щодо відбудови Європи й забезпечення її стабільного розвитку без воєн і руйнівних конфліктів. Таку ідею запропонував француз **Жан Моне**, вона полягала в тому, щоб **Франція й Німеччина**, а можливо й решта європейських країн, об'єднали свої зусилля в сфері розвитку вуглевидобувної та сталеливарної галузей промисловості. Ці галузі складали основу тогочасного промислового розвитку. І зацікавлені країни

*Жан Моне - перший голова
Верховного органу ЄОВС*

Європи через об'єднання зусиль у розвитку цих галузей отримували приклад вирішення спорів мирним шляхом, за столом переговорів.

Для реалізації ідеї потрібна була зацікавленість лідерів європейсь-

ких країн. І друг Моне, міністр французького уряду **Робер Шуман**, визнавши цю пропозицію блискучою, виголосив її в промові **9 травня 1950 р.** Ця дата щорічно святкується як День Європи.

Робер Шуман - міністр закордонних справ Франції

Лідери **Франції, Німеччини, Бельгії, Італії, Люксембургу і Нідерландів** погодились об'єднати власні вугільну й сталеливарну промисловості і створили у **1951 р. Європейське об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС)**, що мало керувати роботою цих галузей виробництва в мирних цілях і сприяти відбудові Європи.

І працювати разом виявилось цікаво, успіх був відчутним. Тому лідери цих шести країн вирішили об'єднати зусилля по управлінню рештою сфер економік їх країн. Об'єднали зусилля по управлінню в сферах грошей, працевлаштування, торгівлі, бізнесу. Так у **1957 р.** було утворено **Європейське економічне співтовариство (ЄЕС)**.

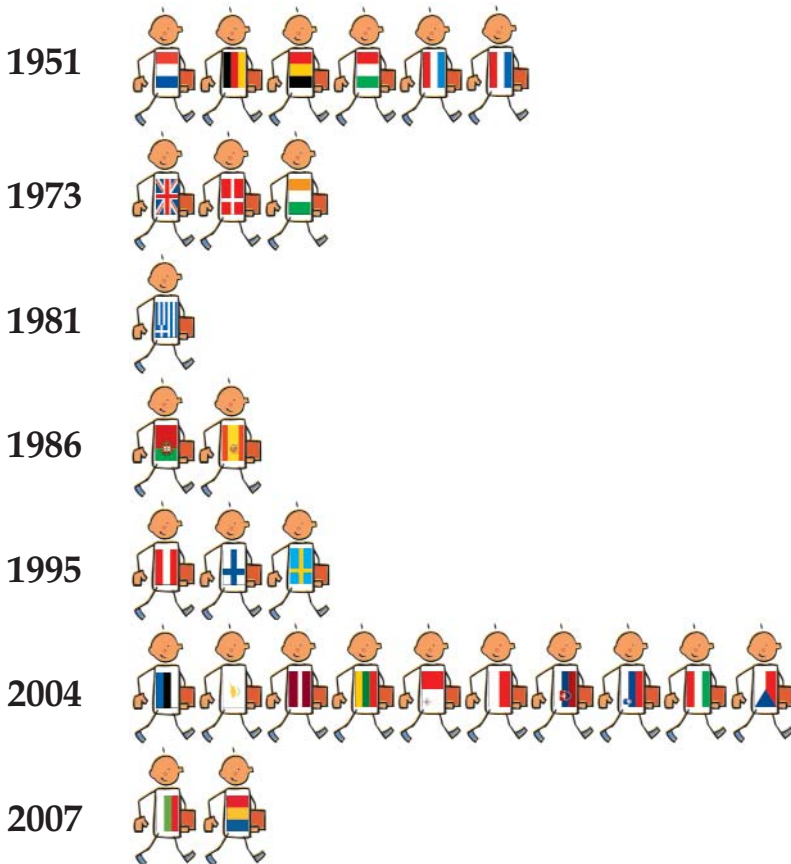
В рамках такого економічного об'єднання важливо було прибрати всі можливі перешкоди для вільно-

го пересування товарів, грошей та людей з тим, щоб прискорити та полегшити торгівлю між країнами-учасницями. У такий спосіб всі операції з торгівлі здійснювалися між країнами, ніби в межах однієї країни. В результаті вибір товарів став ширшим, а ціна на них менша для звичайних громадян цих шести європейських країн. У такий спосіб створювався **спільний ринок**.

Життя мешканців Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Люксембургу й Нідерландів покращувалося. Жити краще і працювати разом над процвітанням забажали сусідні європейські країни. Це було можливим через виконання певних умов, що поставили країни-учасниці ЄЕС перед бажаними вступити до нього. Головна умова – приєднання до європейської родини не повинно перешкоджати стабільному зростанню самого об'єднання. Тому країни-кандидати наполегливо працювали над тим, щоб відповідати критеріям і вимогам європейського об'єднання.

Новими членами об'єднаної родини стали **Великобританія, Данія та Ірландія у 1973 р., Греція у 1981 році, Португалія та Іспанія у 1986 р., Австрія, Фінляндія та Швеція у 1995 р., Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Чехія з 1 травня 2004 р., Румунія і Болгарія з 1 січня 2007 р.**

Так зростала родина народів, що висловлювали своє бажання спільно примножувати добробут

Етапи розширення європейських інтеграційних об'єднань

європейців. Такому об'єднанню сприяли не лише географічна наближеність й спільна історична спадщина, а головне – **всі європейці виступають за рівні умови для всіх, добросусідство, свободу вибору, свободу слова, повагу один до одного, турботу про тих, хто її потребує.**

Спільні зусилля в економічній сфері були успішними, тому країни-учасниці об'єднання вирішили спільно працювати в усіх сферах функціонування

держави. Більше того, країни віддавали все більшу частину своїх державних повноважень у регулюючі органи об'єднання.

Успіхами на шляху розвитку європейського об'єднання є:

© EC
Підписання Паризького договору про створення Європейського об'єднання вугілля та сталі - 1951р.

© EC
Підписання Римського договору про створення Європейського економічного співтовариства - 1957р.

© EC
Підписання Маастрихтського договору про Європейський Союз - 1992р.

• на кінець 1992 р. було оголошено завершення будівництва єдиного ринку – товари й гроші пересувалися вільно, без митних зборів і прос-тоїв на кордонах;

• країни спільно працювали над вирішенням проблем захисту навколишнього середовища, удосконаленням будівництва автомобільних доріг та залізниць, боротьби із злочинністю та незаконним обігом наркотиків, тероризмом, проблемами забезпечення роботою, навчання;

- скасовано паспортний контроль на кордонах країн-членів, що сприяло вільному пересуванню людей.

Такі кроки країн-членів Європейських Співтовариств призвели до проголошення в **1992 р. Європейського Союзу**.

- *За півсторічну історію європейська родина зросла до 27 країн-членів.*
- *Рівень життя її мешканців досяг дуже високого рівня.*
- *В рамках ЄС створено спільний ринок без кордонів.*
- *Запроваджено єдину грошову одиницю – євро.*
- *Європейський Союз є великою економічною силою в світі.*
- *ЄС надає найбільше коштів на допомогу бідним країнам.*
- *Попри те, що країни, які входять до складу ЄС, дуже різняться, вони всі виступають за мир, демократію, верховенство права та повагу до прав людини.*

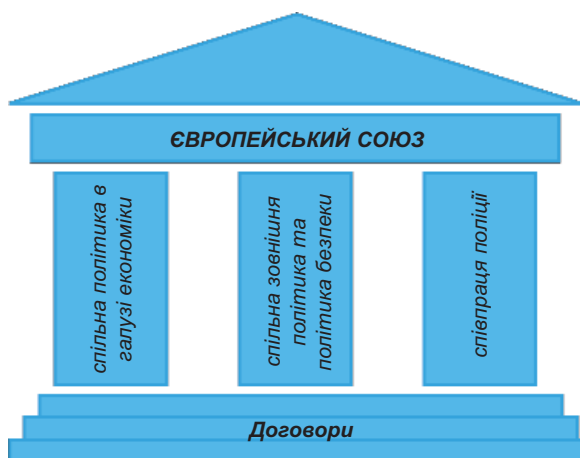
Площа ЄС складає більше 4,3 млн. км², а населення ЄС налічує близько 492 млн. осіб. За цими цифрами ЄС посідає третє місце в світі після Китаю та Індії. Рівень народжуваності в країнах Європи зменшується, однак європейці стали жити довше.

ЧИМ ЗАЙМАЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ?

Головною метою Європейського Союзу є покращення життя в країнах-членах, що перетворює ЄС на важливий центр світового розвитку.

Мета об'єднання сьогодні - перетворення ЄС у найбільш динамічну економічну систему світу до 2010 р.

Це європейський будинок, в якому затишно мешкають європейці.

Як ви бачите, діяльність Європейського Союзу базується на трьох "стовпах": це колони, що тримають на собі весь будинок:

- спільна політика в галузі економіки, докільця, сільського господарства, освіти, науки, охорони здоров'я;

- спільна зовнішня політика та політика безпеки;
- співпраця поліції.

Європейці тісно співпрацюють в усіх цих сферах на основі тих документів, що складають фундамент –

це договори, в яких визначено всі принципи взаємин між державами Європейського Союзу. Назви цих договорів виглядають наступним чином:

- Договір про заснування Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС) від 18 квітня 1951 р.;
- Договір про заснування Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) або Римський договір від 25 березня 1957 р.;
- Договір про заснування співтовариства з атомної енергії (Євратом) від 25 березня 1957 р.;
- Договір про Європейський Союз від 7 лютого 1992 року.

Сьогодні європейці працюють над Конституцією ЄС, яка стане наступним кроком у розвитку європейської інтеграції.

До речі, організація роботи в ЄС вимагає багато зусиль для поєднання інтересів всіх учасників об'єднання. Цим займаються керівні органи ЄС:

Європейська Комісія, яка складається з представників всіх 27 країн-членів і вони займаються пошуком найкращих рішень для ЄС в цілому. Вони подають пропозиції для нових законів. Ці люди називаються “комісарами”.

Європейський Парламент представляє інтереси населення всього ЄС і розглядає пропозиції законів, що подає Європейська Комісія. Щоб почати діяти, закон має бути схвалений Європарламентом. Цей орган складається з 785 членів з усіх країн-учасниць ЄС, що обираються на п'ять років на загальних виборах. Це і є право вибору в дії.

Рада Європейського Союзу – постійні засідання глав урядів всіх держав-членів ЄС, на яких приймаються європейські закони та рішення щодо конкретних сфер діяльності ЄС.

Ось так приймаються рішення в такому великому за розмірами й функціями об'єднанні. Населення довіряє свої інтереси представникам, які втілюють їх в життя щоденною і кропіткою роботою.

Засідання Ради Європейського Союзу

ЩО РОБИТЬ ЄС ДЛЯ ВЛАСНИХ ГРОМАДЯН?

В Європейському Союзі всіма можливими засобами намагаються забезпечувати високий рівень життя громадян. Ось основні переваги, які надає громадянам перебування в ЄС.

Свобода

ЄС забезпечує свободу пересування Європою. Тобто громадянин будь-якої країни-члена ЄС має змогу вільно обирати країну для життя, роботи, навчання або просто здійснювати туристичну подорож Європою без перешкод й перевірок на кордонах. Громадянам ЄС не потрібен закордонний паспорт для пересування Європою.

Всередині ЄС кордони скасовані, однак Європейський Союз турбується про забезпечення безпеки зовнішніх кордонів заради зменшення притоку мешканців інших країн без контролю або щоб запобігти проникненню злочинців чи наркотиків на територію країн ЄС.

Робота

В країнах-членах Європейського Союзу велику увагу приділяють забезпеченню роботою всіх, хто бажає її мати і вміє сумлінно виконувати. З цією метою заохочується навчання різним видам діяльності. Схвалюється започаткування власної справи. Забезпечення роботою є важливим через те, що частина заробітної платні йде на утримання лікарень, шкіл та до пенсійних фондів. Чим більше працю-

ючих, тим більше коштів для турботи про тих, хто потребує допомоги. В ЄС також опікуються забезпеченням рівних можливостей праці для всіх – як для чоловіків, так і для жінок.

Охорона здоров'я

Рівень захворюваності в країні визначає також рівень життя громадян, що в цій країні проживають. Саме тому ЄС опікується вдосконаленням засобів надання медичної допомоги, яка має бути доступною, вчасною та кваліфікованою. Важливою складовою системи заходів по забезпеченню здоров'я своїх громадян в ЄС є поширення й пропагування здорового способу життя. Здоровий спосіб життя - це:

- не палити;
- не вживати наркотиків;
- регулярно харчуватися корисними продуктами;
- займатися спортом.

Недотримання цих правил призводить до зростання ризику захворювання на рак, ішемічну хворобу серця (при якій ускладнюється рух крові до серця через закупорювання чи пошкодження судин) та інші важко виліковні хвороби.

До речі – здоровим бути дешевше!!! Не потрібно витрачати кошти спочатку на цигарки або наркотики, а потім на дорогі ліки!!!

Цікаво, що...

В ЄС від цих хвороб вмирає більше чоловіків, ніж жінок. Це пояснюється тим, що жінки частіше ведуть активний спосіб життя й мають піклуватися про здоровий спосіб життя заради здоров'я майбутніх дітей.

Освіта

Гарна освіта – це основа для здобуття гарної роботи. Тому в ЄС приділяють особливу увагу забезпеченню можливостей здобуття бажаної професії громадянами ЄС. Головне гасло, якого дотримуються в ЄС, – **навчатися протягом всього життя.**

В ЄС сьогодні працюють над побудовою так званого інформаційного суспільства – вироблення у населення навичок роботи з інформаційними технологіями, прискорення доступу до інформаційних ресурсів мережі Інтернет в школі, на роботі, вдома.

Довкілля

Чисте повітря, річки, моря, ліси – це здоров'я людей. Тому кожний громадянин зацікавлений у забезпеченні чистоти навколишнього середовища. Але сьогодні до погіршення стану повітря і річок призводять так звані глобальні кліматичні зміни, що спричинені глобальним потеплінням. Викиди у повітря шкідливих газів автомобілями, потужними фабриками, заводами формують парниковий ефект. Ці гази містять шкідливі вуглекислий газ та метан.

Навколишнє середовище належить всім, тому країни ЄС дотримуються певних правил щодо заборони забруднень та захисту дикої природи – рослин, тварин та птахів. Ці правила стосуються всіх країн ЄС в однаковій мірі, і всі слідкують за їх дотриманням.

Євро

Євро – це єдина грошова одиниця країн-членів ЄС. Цю одиницю країни запроваджують в обіг за бажанням для спрощення розрахунків за торговельні операції між країнами. Тепер громадяни ЄС не піклуються про обмін валют для здійснення розрахунків на території іншої країни ЄС.

Банкноти та монети євро увійшли в грошовий обіг 1 січня 2002 р. Поки що 13 країн ЄС запровадили євро.

На монетах євро одна сторона однакова для всіх, а інша зображує країну, в якій ця монета була виготовлена.

Допомога слабкішим регіонам

Окремі країни ЄС або їхні складові регіони часто не демонструють високих показників розвитку і потребують допомоги з боку інших країн ЄС. З цією метою з щорічних бюджетів держав-членів ЄС виділяють певну частину в спільні фонди:

- Європейський фонд регіонального розвитку;
- Соціальний фонд;
- Фонд співпраці.

З їх назв видно, на яку діяльність мають витрачатися кошти з цих фондів.

Наприклад, окремі регіони потребують більшої кількості робочих місць через закриття старих заводів або шахт, скажімо, через скорочення виробництва певного виду продукції, яка вже не користується попитом. В інших регіонах важко вести сільське господарство через несприятливі кліматичні умови, а іноді важко вести торгівлю через звичайну нестачу доріг. Тоді ЄС виділяє кошти на допомогу таким регіонам. Наприклад, ЄС допомагає розбудувати дороги та залізничні колії. Це забезпечення робочими місцями і активізація торгівлі. Це кошти для населення.

ЯКІ ЦЕ - ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ?

Європейські цінності – це загальнолюдські принципи і норми життєдіяльності людини, суспільства й держави. Важливо, що в європейському житті існує повага й прагнення до повного дотримання цих цінностей.

Основними нормами й принципами функціонування європейської спільноти є:

- **Демократія** – це такий спосіб управління державою, коли населення має можливість вільно обирати тих, хто ними управляє і піклується про добробут й гарне життя всіх громадян в однаковій мірі. Це свобода слова й вибору, але не всюдозволеність. Свобода здійснюється в рамках закону, перед яким всі рівні.
- **Верховенство права** – вся діяльність в державі базується на законах, які всі мають виконувати. Суперечності й спори вирішуються також на основі норм і принципів, що містяться в законах, мирним шляхом.
- **Рівні умови для всіх**, це коли створені умови для всіх, хто бажає, незалежно від статі, віку, національності та віросповідання, вільно навчатися, працювати. Це повага до прав людини – право на життя, здоров'я, освіту, право обирати релігію й мову спілкування.

- *Побудова суспільства турботи й справедливості* - це суспільство, в якому всі піклуються один про одного і поважають один одного. Податки спрямовуються на виплату пенсій, заходи з охорони здоров'я, на допомогу безробітним, забезпечення недієздатних осіб (інвалідів). Цей процес називається «побудова системи соціального захисту», яка має захищати уразливих членів суспільства.

- *Повага до себе й інших* складається з таких цінностей як *терпимість, повага та взаєморозуміння*. Повага до етнічних і культурних особливостей є важливим здобутком ЄС.

- *Мир*. ЄС докладає зусиль для забезпечення миру й стабільності як в середині об'єднання, так і за його межами. Іноді в родині європейських народів трапляються непорозуміння, як в усіх родинях. Але лідери європейських країн вирішують їх мирним шляхом і мирно співпрацюють один з одним заради спільного розвитку. ЄС допомагає підтримувати мир і в сусідніх країнах. Наприклад, солдати країн ЄС забезпечують мир в колишній Югославії або в Конго, а там велися кровопролитні війни. ЄС виступає за заборону протипіхотних мін. ЄС надає найбільшу допомогу біженцям – це особи, що тікають з рідної країни, в якій ведуться війни або конфлікти.

СИМВОЛИ ЄС

Історія створення **прапора** починається у 1955 р. Тоді Європейський Союз існував лише у вигляді Європейського об'єднання вугілля та сталі, до якого входило шість країн. Однак існувала окрема організація з ширшим представництвом - Рада Європи, яка була заснована на кілька років раніше для захисту прав людини та збереження європейської культури. У той час Рада Європи підбирала собі емблему. Після активних обговорень було прийнято нинішній варіант прапора - коло з 12 золотих зірок на блакитному тлі. Число зірок не має нічого спільного з кількістю країн-членів організації. В різних традиціях "12" є символічним числом, що означає абсолютну досконалість. Це також і кількість місяців у році, і кількість цифр на циферблаті годинника, тоді як коло є ще й символом єдності.

Так народився європейський прапор, який представляє ідеал об'єднання народів Європи. На ньому сяє дванадцять зірок, як символ довершеності, повноти та єдності. Прапор залишається незмінним протягом років, незважаючи на розширення ЄС.

Пізніше Рада Європи закликала інші європейські установи прийняти той самий прапор, і у 1983 р. його затвердив Європейський Парламент. Усі європейські інституції використовують його з початку 1986 року.

Прапор Європейського Союзу

Європейський прапор - це єдина емблема Європейської Комісії, виконавчого органу ЄС. Інші європейські установи та органи додають до прапора свою власну емблему.

Гімн

У широкому значенні - це гімн не лише ЄС, але й усієї Європи. Музика гімну взята з Дев'ятої симфонії, яку Людвіг ван Бетховен написав у 1823 р. У фінальній частині своєї симфонії Бетховен поклав на музику слова "Оди радості", написаної у 1785 р. Фрідріхом фон Шиллером. У цьому вірші знайшла відгук ідея братання народів, яку поділяв і Бетховен.

Людвіг ван Бетховен

У 1972 р. Рада Європи (та сама організація, яка розробила дизайн європейського прапора) схвалила бетховенську тему "Оди радості" як свій гімн. Без слів, універсальною мовою музики, гімн виражає ідеали свободи, миру та солідарності, на яких тримається Європа.

У 1985 р. гімн було схвалено як офіційний гімн ЄС. Втім він не має на меті замінити існуючі національні гімни європейських країн. Гімн ЄС - це утвердження спільних цінностей та їх єднання в усьому розмаїтті національних відмінностей.

ЯКИМИ МОВАМИ СПІЛКУЮТЬСЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ?

Офіційними мовами є всі мови держав-членів ЄС, загалом їх 23, оскільки деякі європейські мови є офіційними в декількох державах ЄС (наприклад, німецька мова у ФРН та Австрії, французька - у Франції та Бельгії).

Найбільш поширеними мовами, якими європейці володіють як іноземними, є англійська, французька та німецька, а російська мова широко поширена в десяти країнах, що приєдналися до ЄС у 2004 р.

Багатомовність – головна цінність європейської родини. Мова виокремлює кожну людину, але і пов'язує її з іншою культурою. В ЄС близько 80 корінних мов плюс мови мешканців з неєвропейських країн - іммігрантів. ЄС вважає це колосальним капіталом, фантастичним розмаїттям, яке потрібно захищати. З цією метою в ЄС заохочується вивчення кількох мов заради кращого порозуміння у глобальному світі, більших можливостей навчання та роботи.

ЧОМУ ІНШІ ЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ПРАГНУТЬ СТАТИ ЧЛЕНАМИ ЄС?

Європейський Союз – це історія успішного розвитку родини народів.

За більш ніж півсторічну історію рівень життя його мешканців досяг дуже високого рівня.

В рамках ЄС створено ринок без кордонів, запроваджено єдину валюту – євро.

Тут поважають індивідуальність та самобутність.

Разом легше вирішувати проблеми. Всі вони виступають за мир і повагу до прав людини.

Саме тому інші сусідні європейські країни бажають долучитися до родини європейців.

ЄС відкритий для бажаючих стати членом європейської родини.

Серед таких бажаючих приєднатися до ЄС є Україна.

ЯК МОЖНА ПРИЄДНАТИСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ?

Для вступу в ЄС країна повинна мати стабільну (таку, що рівномірно розвивається, без криз) економіку.

Вона також має бути демократичною країною, тобто її народ повинен мати можливість вільно обирати тих, хто управляє країною.

Країна також має поважати права людини: право на свободу слова, право не бути ув'язненим без справедливого суду, право не бути жертвою тортур тощо.

В країні не повинно бути конфліктів чи суперечок. Всі мешканці поважають мовні, культурні й етнічні традиції представників різних національностей.

Закони країни – кандидата на вступ не повинні суперечити законам ЄС.

Тобто країни-кандидати мають наполегливо працювати, щоб відповідати вимогам ЄС. Ці вимоги ЄС розробив для того, щоб вступ країни не заважав стабільному розвитку самого ЄС в майбутньому.

Не всі європейські країни є членами Європейського Союзу. Так, до ЄС **не** входять **Швейцарія, Норвегія, Ісландія та Ліхтенштейн.**

Чому?

Населення цих країн задоволено рівнем розвитку своїх країн і станом відносин з ЄС. Більше того, ці країни створили власну організацію - Європейську асоціацію вільної торгівлі (ЄАВТ), що керується у своїй діяльності законами ЄС. Усі вони, крім Швейцарії, беруть участь у Європейському економічному просторі (спільне об'єднання цих країн з ЄС), в рамках якого діють всі принципи економічних відносин ЄС – свобода пересування товарів, людей, капіталів, послуг. Тому їхні відносини з ЄС є дуже активними, але вони на сьогодні ще не готові віддавати частину державних повноважень на користь загального об'єднання, яким є Європейський Союз.

ЯКІ ВІДНОСИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ?

Європейський Союз прагне розвивати партнерські відносини з усіма державами світу, у такий спосіб докладаючи зусиль до миру в усьому світі. В основі такого партнерства - розвиток економічних відносин, що сприяють поширенню зони стабільності й процвітання.

ЄС підтримує дружні й тісні стосунки з усіма сусідами в Європі, а також на східному і південному узбережжях Середземного моря - країнами Північної Африки та Близького Сходу.

ЄС готовий зміцнювати відносини зі своїми східними (Росія, Україна, Молдова, Беларусь) та південними (країни Північної Африки та Близького Сходу) сусідами. Для ЄС дуже важливо, щоб зростання його чисельного складу не призвело до розмежування в Європі.

З іншого боку, розширення призводить до межування з нестабільними або проблемними країнами. Тому ЄС готовий ділитися з такими країнами своїм процвітанням та стабільністю, у такий спосіб зміцнюючи свою захищеність.

ЄС пропонує заради такої мети додаткові пільги в торгівлі й фінансову допомогу. Це основа **політики дружнього сусідства**. Деяким країнам, як

скажімо, Україні, ЄС допомагає зміцнювати кордони, щоб зменшити ризик проникнення через ці країни наркотиків й злочинців.

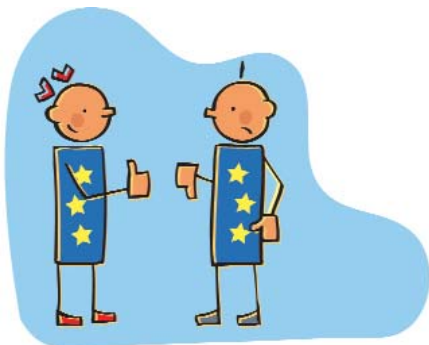
Росія є найбільшим сусідом ЄС і великим торговельним партнером.

Найвагомішим партнером ЄС виступають Сполучені Штати Америки. Відносини ЄС з США називають трансатлантичними, тому що ЄС і США поєднані виходом до Атлантичного океану.

Європейський Союз надає найбільшу допомогу бідним країнам Африки, яким найчастіше не вистачає коштів на будівництво лікарень, шкіл, будинків для своїх громадян, доріг. Іноді не вистачає звичайної питної води. В окремих країнах точаться криваві війни.

Крім фінансової допомоги, ЄС надсилає в такі країни своїх вчителів, лікарів, інженерів, будівельників. А ще ЄС торгує з цими країнами без митних зборів, тобто бідні країни отримують більше коштів для розвитку власної країни.

ЧИ ІСНУЮТЬ В РОДИНІ ЄС ПРОБЛЕМИ, І ЯК ЇХ ВИРІШУЮТЬ?

Перед Європейським Союзом стоїть багато проблем, що існують в світі в цілому. Наприклад:

- Як припинити забруднення повітря, річок, морів та винищення лісів й інших природних ресурсів?
- Як постійно підтримувати рівень життя громадян країн ЄС на високому рівні?
- Як забезпечити всіх роботою, освітою, домівкою?
- Як зробити так, щоб європейці менше хворіли?
- Що робити, щоб менше було злочинців?
- Як боротися з наркоманією та пияцтвом?
- Як досягти миру в усьому світі?
- Як здолати тероризм?

Заради подолання цих проблем європейські країни об'єднують свої зусилля і кошти. Головне - мати спільний інтерес у вирішенні цих проблем і узгодженість дій лідерів всіх країн. Проблеми вирішують шляхом переговорів.

ЯКІ ВІДНОСИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І УКРАЇНИ?

Україна і Європейський Союз – партнери. Ми – сусіди. Ми спільно працюємо в інтересах безпеки на Європейському континенті.

Головним документом, що визначає наше співробітництво є **Угода про партнерство і співробітництво**, яка була підписана у 1994 р. і буде діяти до 2008 р.

Україна отримує фінансову допомогу від ЄС для укріплення демократії і верховенства права, розбудови доріг, захисту довкілля, розвитку сільського господарства й власної справи.

Україна має на меті приєднатися до Європейського Союзу у майбутньому. Це залежатиме від просування її на шляху розвитку та відповідності критеріям ЄС. Сьогодні ЄС не готовий говорити з Україною про можливість приєднання її до ЄС, але ми плідно співпрацюємо заради процвітання й розвитку Європи.

Методичні рекомендації для вчителів щодо форм проведення інформаційних заходів

Запропоновані нижче форми заходів для проведення Інформаційних днів ЄС в школах України носять **рекомендований** характер й можуть бути адаптованими до можливостей та побажань організаторів заходів. Шкільні колективи самі обирають бажану й зручну для них форму проведення заходів в рамках Інформаційних днів ЄС в Україні. Кількість заходів, проведених в рамках Інформаційних днів ЄС, не обмежується.

Мета заходів – поширення знань школярів про Європейський Союз, основні напрямки його діяльності, країни-члени ЄС, європейські цінності, особливості та перспективи відносин Україна - ЄС тощо у цікавий та **пізнавально-ігровий спосіб**.

Завдання заходів:

- стимулювання учнів середніх шкіл до поглиблення знань про ЄС;
- залучення учнів до самостійної підготовки заходів та формування навичок самостійної роботи;
- формування інтелектуальної, активної, розвиненої та творчої особистості;
- залучення вчителів та батьків до спільної роботи із школярами над підготовкою заходів.

Оформлення приміщень для проведення заходів в рамках Інформаційних днів ЄС передбачає наявність символіки Європейського Союзу, прапорів ЄС та країн-членів ЄС, карт ЄС, стендів з малюнками та плакатами на європейську тематику, підготовлені школярами тощо.

Рекомендована література.

1. Як працює Європейський Союз. Довідник інституцій ЄС. Пер. з англ. - К.:КПФ «А-Скрін», 2006. – 52 стор.
2. Ключові факти та цифри про Європу та європейців. Пер. з англ. - К.:КПФ «А-Скрін», 2006. – 80 стор.
3. Світовий гравець. Зовнішні зв'язки Європейського Союзу. Пер. з англ. - К.:КПФ «А-Скрін», 2006. – 24 стор.
4. Відкриваємо Європу! Пер. з англ. - К.:КПФ «А-Скрін», 2006. – 44 стор.
5. На службі у громадян Європи. Як працює Європейська Комісія. Пер. з англ. - К.:ТОВ “Легко інк.”, 2004. – 24 стор.
6. Угода про партнерство і співробітництво. Повний текст угоди, підписаної між Європейським Союзом та Україною в Люксембурзі 14 червня 1994 року. - К.:ТОВ “Легко інк.”, 2004. – 72 стор.
7. План дій Україна-ЄС. Європейська політика сусідства. К: ТОВ «Компанія Лік», 2005 – 40 стор.
8. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування та етапи становлення. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001.- 448 с.
9. Сайт Європейського Союзу – <http://ec.europa.eu>
10. Сайт Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі - www.delukr.ec.europa.eu

При розробці рекомендацій у якості прикладів використовувалися матеріали проекту Міжнародного Фонду “Відродження” та Асоціації керівників шкіл м. Києва “Навчальний курс “Європейські студії для шкіл”, здійсненого за участі Представництва Європейської Комісії в Україні.

Уроки на тему “Що таке Європейський Союз?”

Мета та завдання – поширення та поглиблення знань учнів про Європейський Союз, а також з історії, географії, економіки та культури країн Європи.

Вікова категорія – 8-18 років.

Методи проведення:

Рекомендована структура уроку передбачає висвітлення наступних питань:

- цілі, принципи, етапи формування Європейського Союзу;
- символіка ЄС;
- основні документи ЄС, дати їхнього прийняття, основні положення документів;
- структура/інституції ЄС;
- сфери та напрямки діяльності ЄС: економічний та валютний союз ЄС, спільна зовнішня політика та політика безпеки й оборони, співпраця у сфері правосуддя та внутрішніх справ;
- валюта ЄС: історія запровадження та принципи функціонування;
- відносини Україна – ЄС: основні документи, цілі, пріоритети сторін, напрямки та механізм співробітництва.

Іншою формою проведення уроків ЄС можуть бути так звані “*п'ятихвилинки*”, що передбачають підготовку учнями під керівництвом вчителів-предметників цікавої інформації з історії, культури, науки, економіки, політики Європи, Євросоюзу, країн-членів ЄС тощо. Такі повідомлення презентуються самими учнями на початку кожного уроку.

Рекомендація: до підготовки та проведення уроків на тему “Що я знаю про ЄС” можуть залучатися учні старших класів.

Ресурси: інформаційно-довідкові, візуальні та дидактичні матеріали (мапи Європи, прапори ЄС та країн-членів).

Радіо-програми на тему “Що таке Європейський Союз?”

Мета та завдання – активізація роботи радіо-вузла на шкільних перервах в напрямку поширення інформаційного поля школярів про Європейський Союз.

Вікова категорія – 8-18 років.

Методи проведення.

Шкільному радіовузлу пропонується підготувати програми - розповіді, що проводитимуться на кожній перерві, про ЄС за схемою запропонованою у підрозділі 1 (уроки ЄС). Такі радіопрограми можуть включати розповіді про цікаві факти й події з історії та культури Європи, факти про ЄС, про особливості життя, побуту, традицій народів країн-членів ЄС, факти з відносин Україна-ЄС тощо (на зразок, “А чи знаєте Ви, що ...”). Під час таких радіопрограм можна знайомити школярів про останні політичні, культурні, економічні події ЄС.

Радіопрограми можуть знайомити з класичними та сучасними музичними композиціями європейських авторів (починаючи від гімну ЄС – Дев’ята симфонія Л.Бетховена з її хоровим фіналом на текст оди Шіллера “До радості” (An die Freude).

Ресурси: радіо-вузол, інформаційно-довідкові та дидактичні матеріали, запис гімну ЄС та інших музичних композицій (аудіо запис гімну ЄС див. на сайті Європейського Союзу – <http://ec.europa.eu>)

Підготовка стенду ЄС

Мета та завдання – стимулювання творчого підходу, навичок колективної форми роботи, розвиток пізнавальної та інтелектуальної діяльності школярів.

Вікова категорія: 8-18 років

Методи проведення.

Колективна форма підготовки до Інформаційних днів ЄС: обладнання стенду з інформацією про ЄС, географічне положення, європейські цінності, власне етапи та особливості формування ЄС, факти культурного, економічного, політичного життя населення країн-членів ЄС тощо. Оформлення стенду передбачає підбір тематичних фотографій, карт, прапорів країн-членів, карток із даними про кожну європейську країну, малюнків з даної проблематики тощо.

Вищезазначена концепція стенду може бути застосована до обладнання стенду, присвяченого відносинам Україна-ЄС.

Ресурси: інформаційно-довідкові та дидактичні матеріали, ватман, олівці, пензлики, тематичні фотокартки та малюнки, мапи Європейського Союзу та країн-членів.

Конкурси малюнків / плакатів / стінних газет на тему “Малюємо ЄС”

Мета та завдання – розвиток творчої особистості, асоціативного та образного мислення учнів.

Вікова категорія: для конкурсу малюнків – 7-13 років, для конкурсу плакатів – 14-18 років, для стінних газет – колективна творчість школярів віком 7-18 років.

Тема конкурсу є рекомендованою. Головний акцент на тематику ЄС, відносини Україна – ЄС.

Методи проведення.

Форма проведення 1: оголошується тема конкурсу, роздаються необхідні матеріали, надається необхідний час для здійснення роботи над малюнком / плакатом, журі, що складається з вчителів, батьків та учнів, оцінює роботи, оголошуються переможці.

Форма проведення 2: тема конкурсу оголошується заздалегідь, необхідна умова – здійснення так званого “захисту” роботи, що складається з презентації концепції здійсненого малюнку чи плакату у формі, обраній учасниками конкурсу – віршова, розповідальна, із музичним супроводом тощо.

Робота може здійснюватися колективно. Форма виконання малюнків/плакатів/стінгазет – довільна. Можливою є комбінація двох наведених варіантів, наприклад, здійснення малюнків на місці із захистом по завершенню терміну, відведеного на виконання роботи.

Формою презентації малюнків може бути виставка малюнків, плакатів, стінних газет із можливістю проголосувати за обраний малюнок/плакат/стінну газету в скриньку для голосування. Обрання переможців може здійснюватися і голосуванням під час масового заходу (у разі його проведення) прапорцями ЄС, розданими заздалегідь.

Ресурси: папір для малювання необхідного формату, фарби, пензлі, для малюнків на асфальті – крейда.

Виставки та ярмарки робіт дитячої творчості

Мета та завдання - поширення та поглиблення знань учнів про Європейський Союз, а також з історії, географії, економіки та культури країн Європи через стимулювання креативного підходу учнів.

Вікова категорія: 7 – 18 років

Методи проведення.

Організація заходу передбачає як колективну, так і індивідуальну роботу учнів по підготовці виробів з дерева, паперу, тканини тощо з європейської тематики. Вітається активне залучення вчителів та батьків до спільної роботи із школярами над підготовкою виробів. Можливе проведення конкурсу на кращу роботу. Оголошення переможців. Проведення ярмарок із збиранням коштів на потреби школи, благодійні цілі тощо.

Ресурси: матеріали для підготовки виробів.

Конкурс творів, віршів, есе про ЄС та відносини Україна-ЄС

Мета та завдання – розвиток пізнавальної, інтелектуальної та творчої особистості школярів.

Вікова категорія: 8-18 років.

Методи проведення.

Оголошується конкурс творів, віршів, есе на європейську тематику “ЄС моїми очима”: про ЄС (історія, політика, економіка, культура), про країни-члени ЄС та специфіку їхнього населення, про перспективи ЄС, про ЄС в світовій політиці, про відносини України та ЄС.

У визначений термін учні подають свої твори, есе, вірші до журі, що складається з учнів, батьків тощо. Критерії оцінки творчих робіт учнів: самостійність, творчий підхід, логічність, аргументованість, завершеність, оригінальність.

Найкращі твори-переможці можуть бути надруковані в одному з номерів “Євробюлетеня”.

Ресурси: інформаційно-довідкові та візуальні матеріали.

Конкурс кросвордів, ребусів, чайнвордів, загадок

Мета - прищеплення дітям та підліткам навичок самостійного здобування інформаційних матеріалів щодо роботи ЄС.

Вікова категорія: 7-18 років.

Методи проведення.

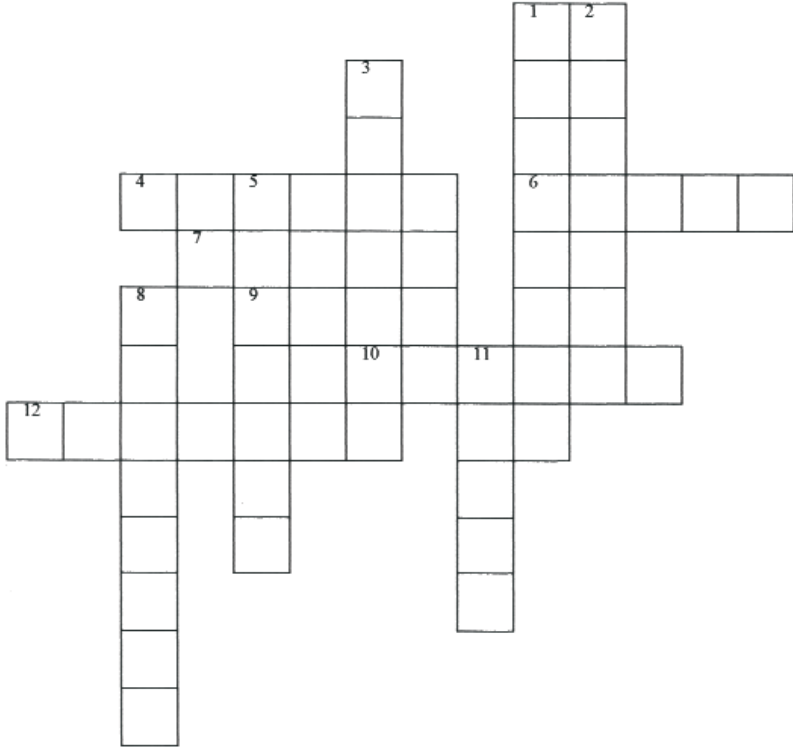
Оголошується конкурс кросвордів, ребусів, чайнвордів, загадок про ЄС, країни-члени ЄС та їх столиці, мешканців, історичні події в Європі, видатні особистості ЄС, національно-культурні події та традиції Європи, відносини Україна-ЄС.

Журі визначає переможців за критерієм відповідності тематиці та оригінальності. Можливо влаштувати виставку оригінальних кросвордів, ребусів, чайнвордів, загадок, підготовлених до конкурсу.

Кращі кросворди, ребуси, чайнворди, загадки можуть бути надруковані в одному з номерів “Євробюлетеня”.

Ресурси: інформаційно-довідкові та візуальні матеріали.

Кросворд

По горизонталі:

4. На якому континенті розташований Європейський Союз
6. Столиця Болгарії
7. Ідею об'єднання Європи проголосив Робер ...
9. Об'єднати Європу придумав Жан ...
10. В столиці цієї країни розміщена держава Ватикан
12. Одна з прибалтійських країн

По вертикалі:

1. Місто в якому розташовані керівні органи ЄС
2. Гімн ЄС «Ода ...»
3. Одна з країн, що приєдналися до ЄС в 1986р.
5. Член ЄС з 2007 р.
8. Німецький композитор, автор музики гімну ЄС
11. Столиця країни-засновниці Олімпійських ігор

Гра у слова

(впишіть у пусті клітинки відповіді на запитання)

1. Країна тюльпанів

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Народний танець однієї східноєвропейської країни

--	--	--	--	--	--

3. Ця країна-карлик не є членом ЄС

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Договір про створення ЄС було підписано у цьому голландському місті

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Данський автор казки «Принцеса на горошині»

--	--	--	--	--	--	--	--

6. Ця держава вступила до Європейського Союзу у 1981 році

--	--	--	--	--	--

7. Ця міфічна істота є символом столиці Словенії

--	--	--	--	--	--

8. Яким дорогоцінним камінням славляться Прибалтійські держави?

--	--	--	--	--	--	--

9. Столиця Швеції

--	--	--	--	--	--	--	--

10. За легендою на цьому острові народилися богиня краси та любові Афродіта

--	--	--	--

11. Столиця Європейського Союзу і цієї європейської країни водночас

--	--	--	--	--	--	--	--

12. Який англійський письменник писав про Індію?

--	--	--	--	--	--	--	--

13. На якому півострові розташовані Іспанія та Португалія?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

14. Покровителем якої європейської країни є Св. Патрік?

--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. Країна тисячі озер

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. Вулкан в Італії причетний до падіння Помпеї

--	--	--	--	--	--	--	--

17. Кирило та Мефодій почали працювати над своєю абеткою в країні, що увійшла до ЄС в 2007р.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

18. Один з батьків-засновників ЄС Робер Шуман був громадянином цієї країни

--	--	--	--	--	--	--	--

19. Договір про створення ЄЕС було підписано у цьому місті

--	--	--

20. Представник країни ЄС у Європейській Комісії

--	--	--	--	--	--	--	--

Гра в асоціації

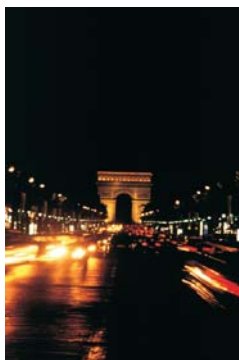
Вкажіть, якій країні-члену ЄС
відповідає кожна з вказаних пам'яток
(зліва направо, зверху вниз)

1. Бранденбурзькі ворота

2. Колізей

3. Елісейські поля та
Тріумфальна арка

4. Муниципалітет в місті -
серці ЄС

5. Адольфів міст
у найменшому Великому
герцогстві ЄС

6. Королівський палац країни тюльпанів

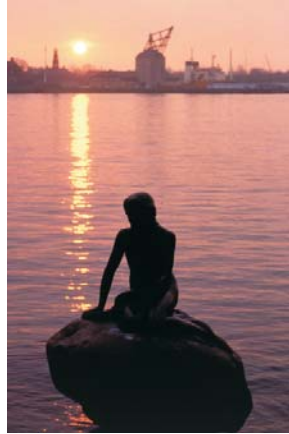

7. Вестмінстерське абатство та Біг Бен

© EC

8. Міст О'Коннела

© EC

9. Маленька Русалонька

© EC

10. Акрополь

© EC

11. Королівський палац - резиденція
Хуана Карлоса II

© EC

12. Монастир двох Ієронімів

© EC

13. Бельведерський замок

© EC

14. Успенський Собор

© EC

15. Ринкова площа культурної столиці західного сусіда України

© EC

16. Ринкова площа старої частини Стокгольму

© EC

17. Парламент держави-члена ЄС з 2004 року

© EC

18. Карловий міст

© EC

19. Муніципальна площа однієї з прибалтійських держав

© EC

20. Тромстов'є у місті дракона

© EC

22. Центральна частина міста на Вільні

© EC

24. Замок у місті Хунедоара

© EC

21. Домський собор та церква св. Петра

© EC

23. Собор Св. Єлизавети в Кошице

© EC

25. Рильський монастир

© EC

26. Амфітеатр Куріон

© EC

27. Собор Св. Іоанна, Валетта

Відповіді:

Гра у слова

1. Нідерланди, 2. полька, 3. Ліхтенштейн, 4. Маастрихт, 5. Андерсен, 6. Греція, 7. дракон, 8. бурштин, 9. Стокгольм, 10. Кіпр, 11. Бельгія, 12. Кіплінг, 13. Іберійський, 14. Ірландія, 15. Фінляндія, 16. Везувій, 17. Болгарія, 18. Франція, 19. Рим, 20. комісар

Кросворд

По горизонталі:

4. Європа
6. Софія
7. Шуман
9. Моне
10. Італія
12. Естонія

По вертикалі:

1. Брюссель
2. радості
3. Іспанія
5. Румунія
8. Бетховен
11. Афіни

Гра в асоціації

1. Німеччина, 2. Італія, 3. Франція, 4. Бельгія, 5. Люксембург, 6. Нідерланди, 7. Великобританія, 8. Ірландія, 9. Данія, 10. Греція, 11. Іспанія, 12. Португалія, 13. Австрія, 14. Фінляндія, 15. Польща, 16. Швеція, 17. Угорщина, 18. Чехія, 19. Естонія, 20. Словенія, 21. Латвія, 22. Литва, 23. Словаччина, 24. Румунія, 25. Болгарія, 26. Кіпр, 27. Мальта

Фестиваль танців народів країн-членів ЄС

Мета та завдання – формування активної, розвиненої та творчої особистості, розширення знань учнів щодо культури та традицій народів ЄС.

Вікова категорія: 7-18 років.

Методи проведення.

Школярі поділяються на команди. Під керівництвом вчителів та батьків учні готують танці народів країн-членів ЄС. Танці виконуються у національних костюмах народу, танець якого представляється.

В рамках такого заходу організовується показ або конкурс національних костюмів народів ЄС, можливо, із представленням історії костюму, танцю тощо. Обирається необхідний музичний супровід.

В перервах між танцями школярі можуть підготувати і номери власної творчості – пісні, танці, розповіді байок народів ЄС, комічні міні-вистави тощо.

Наприкінці свята оголошуються переможці конкурсу танців, костюму. Фото найкращих костюмів може бути надруковане в одному з номерів “Євробюлетеня”.

Ресурси: костюми, музичний супровід, сценарії вистав.

Фестиваль мінівистав з літературних творів / життя народів країн-членів ЄС

Мета та завдання – розвиток творчого підходу до оволодіння знаннями з культури, історії, літератури країн-членів ЄС.

Вікова категорія: 7-18 років.

Методи проведення.

Учні поділяються на гуртки (за інтересами або по класах). Кожний гурток готує міні-виставу (до 20 хвилин) з обраного європейського літературного твору – казка, байка, гумористична постановка, уривок з твору будь-якого автора країни-члена ЄС. Готуються костюми. У школах з поглибленим вивченням іноземних мов міні-вистава може проводитися мовою оригіналу.

Іншою формою заходів може бути підготовка міні-вистав, що характеризують особливості життя та традицій народів країн-членів ЄС. Такі міні-вистави можуть бути підготовані на мові народу, який представлений в міні-виставі. Жанр міні-вистав довільний – це можуть бути гумористичні постановки, показ святкування національних свят народів країн-членів ЄС тощо.

Проведення фестивалю міні-вистав може супроводжуватися концертом школярів, конкурсами, вікторинами тощо.

Ресурси: інформаційно-довідкові матеріали, художні твори європейських авторів, власні сценарії, костюми, декорації.

Рекомендована література

Для молодшого шкільного віку

1. Ш. Перо: "Спляча красуня", "Попелюшка", "Кіт в чоботях", "Червона капелюшка".
2. Брати Грім: "Бременські музики", "Горщечок каші", "Білосніжка та семеро гномів", "Король Дроздобород", "Хоробрий кравець", "Господиня Метелиця".
3. Г.Х.Андерсен: "Дюймовочка", "Бридке каченя", "Принцеса на горошині", "Русалочка", "Сніжна королева".
4. В.Гауф: "Караван" ("Розповідь про каліфа-лелеку", "Розповідь про корабель привидів", "Розповідь про маленького Мука"), "Карлик-Ніс", "Холодне серце".
5. А.Ліндгрєн: "Карлссон, який живе на даху", "Пеппі Довга Панчоха".
6. Туве Янссон: "Все про мумі-троллей".
7. А.Мілн, Б.Заходер: "Вінні-Пух та Всі-Всі-Всі".
8. Р.Кіплінг: "Мауглі", "Слоненя", "Звідки у верблюда горб", "Ваш покірний слуга пес Бутс", "Ріккі-Тіккі-Таві", "Кішка, що гуляла сама по собі".
9. О.Уальд: "Зоряний хлопчик", "Велетень-егоїст", "Щасливий принц", "Соловей та Роза".
10. А. де Сент-Екзюпері: "Маленький принц".
11. Л.Керолл: "Пригоди Аліси в країні Чудес".

Для середнього та старшого шкільного віку

12. В.Шекспір: "Дванадцята ніч", "Зимова казка", "Комедія помилок", "Як Вам це сподобається", "Ромео і Джульєтта", "Сон в літню ніч", "Приборкування непокірливої", "Багато шуму з нічого".
13. Мольєр Жан-Батіст: "Міщанин у дворянстві", "Тартюф, або Обманщик".
14. М. де Сервантес: "Хитромудрий ідальго Дон Кіхот Ламанчський".
15. Дж.К.Джером: "Трое у човні, не враховуючи собаки".
16. О.Уальд: "Як важливо бути серйозним", "Ідеальний чоловік", "Кентервільський привід".
17. Я.Гашек: "Пригоди бравого солдата Швейка".
18. Б.Шоу: "Пігмаліон".
19. Дж. Б. Прістлі: "Небезпечний поворот".
20. А.К.Дойл: "Записки про Шерлока Холмса".
21. А.Крісті: "Мишоловка".
22. Гі де Мопассан: "Милый друг".
23. Ф.Шіллер: "Марія Стюарт".
24. Ж.Сіменон: серія "Комісар Мегре".
25. Ф.Саган: п'єси "Замок в Швеції", "Кінь в неприємності".
26. Е.М.Ремарк: "Три товариша".

**Мандруючи лабіринтами Європейського Союзу
Матеріали для підготовки до Інформаційних днів Європей-
ського Союзу в загальноосвітніх школах України
(для школярів та вчителів молодших та середніх класів)**

К.: Благодійний фонд «Меридіан», 2007.- 48 стор.

Всі права захищені.

© Представництво Європейської Комісії в Україні та
Беларусі

Україна, м. Київ, 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

2007 - 48 с. - 14.5 x 21.0 см.

Наклад: 2500 прим.

Підписано до друку: 20.02.2007

Друк: Видавництво "Логос"

Ця брошура була розроблена Благодійним Фондом "Меридіан" за фінансової підтримки Європейського Союзу. Тексти в брошурі не обов'язково відповідають поглядам Європейського Союзу.